

Vyjádření školitele Mgr. Jakuba Jauerniga k průběhu studia a k disertační práci

“Využití historie v mocenských bojích pozdního středověku“

předkládané v roce 2021 na Ústavu českých dějin

I. Hodnocení celého doktorského studia

Pedagogická činnost a supervize:

2016-nadále – vedení a supervize nad týme bakalářských a magisterských studentů z různých oborů (historie i informatika) v oblasti digital humanities v rámci práce na databázi Czech Medieval Sources Online v rámci Centra medievistických studií, FLÚ – AV ČR, v.v.i.

2016-nadále – supervize a konzultace posterové sekce pro doktorandy v rámci každoroční Letní školy medievistických studií pořádané Centrem medievistických studií, FLÚ – AV ČR, v.v.i.

2014–2015 Externí vyučující – Gymnázium Jana Keplera (Historický seminář).

Grantové projekty:

2019-2023 – *Od performativity k institucionalizaci. Řešení konfliktů v pozdním středověku (strategie, aktéři, komunikace)* (GAČR EXPRO 19-28415X), asistent, hlavní řešitel: Mgr. Pavel Soukup, Ph.D.

2020-2023 – *Historické prameny na dosah. Zpřístupnění středověkých písemných dokumentů formou kontextuální databáze.* (TAČR ÉTA TL03000365), člen týmu; hlavní řešitel Mgr. Robert Novotný, PhD.

2021-2023 – *Surrounded by Ancestors. Depiction of Luxembourg and Plantagenet Genealogies in the 14th and 15th Centuries.* (START/HUM/057), člen týmu; hlavní řešitelka Mgr. Barbora Uchytlová.

Od 2023 - Spor Viklefa a jeho 45 článků v evropské perspektivě. Asistent, hlavní řešitel, Mgr. Dušan Coufal, PhD.

Studijní pobyty:

2017-2018 – program Erasmus+; Spojené království Velké Británie a Severního Irska, Prifysgol Aberystwyth University.

2022 (červen-září) – grantový program START; Spojené království Velké Británie a Severního Irska, Cardiff University a University of Oxford (Bodleian Libraries).

Krátkodobé výjezdy:

2018 (prosinec) – Progres QO7; Spojené království Velké Británie a Severního Irska, British Library a College of Arms, Londýn.

2019 (červenec a září) – Progres QO7; University of Oxford (Bodleian Libraries).

Přednášková činnost na konferencích a seminářích:

2017 únor – přednáška *Merlinova proroctví v reprezentaci Jindřicha VII. Tudora* na konferenci XXV. Setkání doktorandů a mladých badatelů (FLÚ, Praha).

2017 květen – přednáška *Merlinská proroctví ve válce růží* (FF UK, Palachovo náměstí).

2017 září – poster *Brutovo království – středověký sen o jednotné Británii* na XIII. Letní škole medievistických studií (Sázavský klášter).

2018 červen – přednáška *Three Crowns of Brutus – An Idea of an Universal Insular Kingdom* na konferenci WHERE DID YOU COME FROM, WHERE DID YOU GO? ORIGIN NARRATIVES AND THE HISTORY OF PEOPLES, PLACES AND IDEAS (University of Wales, Aberystwyth, Ceredigion, Wales, Spojené království Velké Británie a Severního Irska).

2019 červenec – přednáška *Three Crowns of Brutus: An Idea of a Universal Insular Kingdom* na konferenci International Medieval Congress (Leeds, Spojené království Velké Británie a Severního Irska).

2019 červenec – přednáška *Lions of Ilion or lions of Albion? Troy heraldry in early Tudor armorials* na konferenci XXIII International Colloquium of International Reynard Society (Universita Karlova, Praha).

2019 září – přednáška *The Use of Brutus' Heraldry on the Late Medieval Royal Court* na konferenci Conference: Music and Late Medieval European Court Cultures (Oxford University, Oxford, Spojené království Velké Británie a Severního Irska).

2020 leden – přednáška *Panovnické mluvící kameny Britských ostrovů* na konferenci Hlína a kamení (Universita Karlova, Praha).

2021 květen – přednáška *Tractatus de Armis, heraldický traktát pro Annu Lucemburskou* na interním odborném semináři pořádaném Centrem medievistických studií (FLÚ, Praha).

2021 prosinec – přednáška *Trojský lev imaginární heraldika pozdního středověku* na 105. žurfixu, odborném medievistickém semináři pořádané Centrem medievistických studií (FLÚ, Praha).

2022 leden – přednáška *Tanec Obrů – středověké představy o Stonehenge* na konferenci „Nerostu moc?“ – mezioborové kolokvium (Universita Karlova, Praha).

2022 červenec – přednáška *The Lions of Troy Know No Border: The Use of Trojan Heraldry in the 15th-Century British Isles* na konferenci International Medieval Congress (Leeds, Spojené království Velké Británie a Severního Irska).

2023 leden – přednáška *Mezi malíři a štítaři. Heraldický spis Bartola de Sassoferrato jako klíč k jejich vymezení?* na 115. žurfixu, odborném medievistickém semináři pořádané Centrem medievistických studií (FLÚ, Praha), spolu přednášející Barbora Uchytlová.

Bibliografie:

a) kapitoly v kolektivních monografiích:

"Merlinův oddech. Odpočinkem k duševní rovnováze" in *Oddech a zahálka. Čas bez práce ve středověké Evropě* edd. Vojtěch Bažant, Lucie Korecká, Martin Šorm, Matouš Turek, Praha, Nakladatelství Lidové noviny 2022, ISBN: 978-80-7422-892-6.

b) články v recenzovaných časopisech:

Lions of Ilion and Lions of Albion, The Trojan myth in English heraldry of the 15th century, *Quaestiones Mediae Aevi Novae* 2022 (v tisku, předpokládané vydání – červen/červenec 2023).
Surrounded by Ancestors. Depiction of Luxembourg and Plantagenet Genealogies in the 14th and 15th Centuries. *Historical Studies on Central Europe* vol. 3 n. 1, 2023 (v tisku, předpokládané vydání – červen/červenec 2023); spoluautorka Barbora Uchytlová.

c) další odborné texty:

Ruprecht Falcký, odborný text pro širokou veřejnost vzniklý ve spolupráci s programem VISITIS.

d) vzdělávací aplikace a digitální databáze:

od 2016 – správa databáze Czech Medieval Sources Online v rámci Centra mediévistických studií, FLÚ – AV ČR, v.v.i. <https://sources.cms.flu.cas.cz/src/index.php>

od 2020 – práce na databázi AHISTO, historické prameny na dosah, v rámci Centra mediévistických studií, FLÚ – AV ČR, v.v.i. <https://nlp.fi.muni.cz/projekty/ahisto/portal/>

e) popularizační články:

Koruna z břechťanu – Velšský nacionalismus, koronavirová krize a středověk, *Dějiny a současnost* (2021/5).

f) recenze, zprávy:

Dějiny Walesu Blanka Říchová NLN, Praha 2020, *Dějiny a současnost* (2022/1).

Heraldic Miscelanea, Richard J. Moll, University of Liverpool Press, Liverpool 2019, *Studia Medievalia Bohemica* (v tisku, předpokládané vydání červen/červenec 2023).

Odborná asistence a spolupráce:

od 2013-dosud – pracovník Centra mediévistických studií, správa digitální databáze edic, správa digitální podoby časopisu *Studia Mediaevalia Bohemica*, pomoc při organizování konferencí a dokončování publikací (především ve spolupráci s Mgr. Robert Novotný, PhD., Mgr. Václav Žůrek, PhD. a Prof. PhDr. František Šmahel, DrSc.)

od 2014 – asistence s vydáváním knih v Centru medievistických studií, např: *Husitské století* (2014); *Středověký kaleidoskop pro muže s hůlkou* (2016); *Návraty k pramenům : studie k počátkům husitského Tábora* (2021), *Festivities, ceremonies, and rituals in the lands of the Bohemian crown in the late Middle Ages* (2022),
2019 – spoluorganizátor konference XXIII International Colloquium of International Reynard Society (Universita Karlova, Praha).
2022 – spoluorganizátor konference Hi! Games, Central and Eastern European Historical Game Studies Workshop, (Filosofický Ústav AV ČR, Praha)
2022-2023 – člen odborně a popularizačního týmu projektu VISITIS (Společenskovední a humanitní výzkum) VISITIS zřízeného Prague City Tourism.

II. Celkové zhodnocení disertační práce

– téma a struktura práce

Práce se věnuje využití narativů o počátcích knížecí moci pozdně středověkými panovníky, jejichž cílem bylo ospravedlnění legitimacy jejich vlády. Hlavním cílem je odhalit propojenost vyprávěcích pramenů typu kronik a románu s dosud málo probádanými prameny jako jsou erbovníky, heraldická miscelanea a genealogické svitky. Práce mapuje využívání historických narativů na postavě Bruta z Tróje, eponymického zakladatele ostrovního království Británie v pozdně středověké Anglii a Walesu. Výrazné pozornosti se dostalo historiografickým pramenům, které pojednávají o postavě Bruta z Tróje, především *Dějínám britských králů* od Geoffreyho z Monmouthu ze 12. století. Dnes víme o více než dvou stovkách rukopisů, které obsahují Dějiny britských králů, přičemž přibližně polovina z nich vznikla ve 14. a 15. století.

– hodnocení úrovně zpracování tématu

Jakub Jauernig přistoupil ke zpracování tématu s vědomím metodologické obtížnosti hodnocení pramenů typu genealogických svitků, které mohou dosahovat rozměru nad pět metrů. Tento typ pramenů v sobě kombinuje textovou, obrazovou a diagramovou část, které tvoří jeden integrální celek, jenž je také nutno v celistvosti hodnotit. Tento typ pramenů měl zřejmě sloužit nejen k reprezentativním, ale i propagačním účelům panovníků. Přínos práce spočívá v propojení historiografického narativu se svitkovými genealogickými diagramy, které sloužili jako předmět propagandy ve Stoleté válce a Válce růží a konečně s prameny heraldické povahy jako atributované erby s teoreticko heraldickým spisem *Tractatus de Armis* objednaný Annou Českou.

Dějínám britských králů se již věnovalo mnoho badatelů, ale hlavním předmětem jejich výzkumu byl především text samotné kroniky, kontext jejího vzniku, osoba samotného autora nebo král Artuš, jeden z hlavních protagonistů *Dějín*. Brutovi zatím medievisté věnovali poměrně málo pozornosti – jeho role se často přecházela pouhým konstatováním, že jde o mytického zakladatele – méně pozornosti bylo věnováno tomu, jak byl v průběhu středověku vnímán. Také zde je pozornost Jakuba Jauerniga upřena k heraldickým pramenům: nabízí například (v rozsáhlé literatuře poprvé) symbolickou interpretaci Brutova erbu se třemi korunami. Oceňuji důraz, věnovaný rozboru dosud málo probádaného pramene, jakým je *Tractatus de Armis*. Všechny dochované rukopisy obsahují předmluvu, podle které byla ovjednavatelkou spisu anglická královna Anna Česká, dcera Karla IV.

Hlavním cílem práce je ukázat na příkladu britských ostrovů, jak se v průběhu vrcholného a hlavně pozdního středověku dostal narativ o hrdinském dávnověku ze stránek kronik do proroctví, rodokmenů a heraldiky a jakým způsobem s ním pak bylo následně nakládáno v praktické politice, a to jak vůči vlastním subjektům, tak i vůči sousedů za hranicemi.

- disertační práce ve vztahu k osobnosti doktoranda
práce odráží hluboký zájem doktoranda o symboliku a propagandu ve středověku, stejně jako britské, resp. velšské dějiny.

III. Připomínky k disertační práci

Před publikováním, jež osobně doporučuji, by bylo třeba provést korekturu gramatických chyb.

IV. Případné dotazy k obhajobě

-Jaké konkrétní argumenty mohou vést k domněnce, že autor spisu *Tractatus de Armis* nepocházel z Britských ostrovů, ale přišel s královnou Annou do Anglie z lucemburského dvora jejího otce či bratra? Práce je na s. 74-78 vypočítává, které však pokládá Jakub Jauernig za hlavní či klíčové?

- V práci se často objevuje argument ohledně „pozitivních“ lvů a „negativních“ leopardů. Známe však ze středověkých pramenů také pozitivní leopardy?

V. Závěr

Předběžně klasifikuji předloženou disertační práci jako prospěl.

V Praze dne 29. 8. 2023

prof. PhDr. Martin Nejedlý, Dr.